

TEZA:

Obwiniony radca prawny, działając jako pełnomocnik z urzędu, nie poinformował swojej mandantki o treści zapadłego wyroku sądu apelacyjnego oraz złożył po terminie wnioski o uzasadnienie wyroku, co uniemożliwiło wniesienie zażalenia na zasądzone wyrokiem koszty. Za niniejszy delikt dyscyplinarny uzasadniona była kara nagany.

Sygn. akt: WO-37/22

ORZECZENIE

z dnia 14 czerwca 2022 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: S WSD Marta Stryjek

Sędziowie: S WSD Tomasz Jankowski

S WSD Przemysław Ciszak (spr.)

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Gerarda Dźwigały po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2022 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy radcy prawnego T. M. (T. M.), wpisanego na listę radców prawnych Okręgowej Izby Radców Prawnych pod numerem (...),

obwinionego o to, że w grudniu 2020 r. (...) działając jako pełnomocnik z urzędu pokrzywdzonej Pani D. S. nie poinformował swojej mandantki o treści zapadłego w dniu 11 grudnia 2020 r. wyroku oraz złożył po terminie wnioski o uzasadnienie wyroku, tj. o czyn z art. 64 ust. 1 Ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. tj. z 2020 r., poz. 75, ze zm.) w zw. z art. 12 ust. 1 i art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do Uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych

na skutek odwołania pokrzywdzonej D. S. z dnia 3 lutego 2022 r. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych z dnia 18 listopada 2021 r., sygn. akt

D 29/XI/21

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie,
2. na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych zasądza od radcy prawnego T. M. (T. M.) koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej wysokości 1.000,00 (słownie: jeden tysiąc) złotych płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 18.11.2021 r., w sprawie o sygn. akt D 29/XI/21, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych uznał radcę prawnego T. M. (T. M.), wpisanego na listę radców prawnych Okręgowej Izby Radców Prawnych pod numerem (...), za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego polegającego na tym, że w grudniu 2020 r. działając jako pełnomocnik z urzędu pokrzywdzonej Pani D. S. nie poinformował swojej mandantki o treści zapadłego w dniu 11 grudnia 2020 r. wyroku oraz złożył po terminie wnioski o uzasadnienie wyroku, tj. o czyn z art. 64 ust. 1 Ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. tj. z 2020 r., poz. 75, ze zm.) w zw. z art. 12 ust. 1 i art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do Uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych (dalej: KERP).

Za popełnienie wskazanego przewinienia Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP wymierzył obwinionemu radcy prawnemu T. M. karę nagany, jak również obciążył kosztami postępowania w kwocie 1.250,00 złotych.

Pismem datowanym na 03 lutego 2022 r., nadanym w paczówce pocztowej Poczty Polskiej dniu 03 lutego 2022 r., pokrzywdzona D. S. wniosła odwołanie od wydanego orzeczenia, które określiła jako „zażalenie na Postanowienie z 18.11.2021”. W treści swego odwołania pokrzywdzona wniosła o jego uchylenie, wskazując że nałożona na obwinionego kara jest zbyt niska.

Zarządzeniem z dnia 24 lutego 2022 r., Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP przyjął do

rozpoznania złożony przez przywódczoną środek odwoławczy, uznając pismo pokrzywdzonej jako środek odwoławczy złożony w ustawowym 14-dniowym terminie, mając na względzie fakt, iż odpis uzasadnienia orzeczenia w sprawie został doręczony pokrzywdzonej w dniu 20 stycznia 2022 r. Jednocześnie środek odwoławczy został złożony przez osobę uprawnioną tj. pokrzywdzoną, nie zaś jak wskazano w przedmiotowym zarządzeniu przez obwinionego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie ustalił i zważył, co następuje.

Odwołanie pokrzywdzonej D. S. nie zasługuje na uwzględnienie, a w konsekwencji orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 18.11. 2021 r., sygn. akt D 29/XI/21 należało utrzymać w mocy.

Zgodnie z art. 74¹ pkt 1 Ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych (dalej: Ustawa radcach prawnych) w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Artykuł 425 § 1-3 kpk stanowi, że od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji przysługuje środek odwoławczy stronom oraz innym osobom wskazanym w przepisach ustawy.

Orzeczenie można zaskarżyć w całości lub w części. Można także zaskarżyć brak określonego rozstrzygnięcia. Przedmiotem zaskarżenia może być również samo uzasadnienie orzeczenia. Odwołujący się może skarżyć jedynie rozstrzygnięcia lub ustalenia naruszające jego prawa lub szkodzące jego interesom. Ograniczenie to nie dotyczy oskarżyciela publicznego.

Nadto, po myśli art. 433 § 1-2 kpk sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu - również w granicach podniesionych zarzutów, uwzględniając treść art. 447 § 1-3, a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435, art. 439 § 1, art. 440 i art. 455 kpk. Sąd odwoławczy jest obowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Wreszcie, zgodnie z dyspozycją art. 437 § 1-2 kpk po rozpoznaniu środka odwoławczego sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części. Sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę

sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Uchylenie orzeczenia przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 kpk lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Z treści uzasadnienia odwołania pokrzywdzonej z dnia 03.02.2022 r. wynika, że zaskarżeniem objęta została część orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP dotyczącą kary nałożonej na obwinionego r.pr. T. M., zarzucając niewspółmierność zastosowanej kary dyscyplinarnej do popełnionego przewinienia. Przy czym pokrzywdzona mylnie przyjmuje, że obciążenie obwinionego kosztami postępowania stanowi karę grzywny, która jest zbyt niska, a nadto wskazuje że nałożona kara nagany jest również jest zbyt małą karą wobec popełnionego czynu.

Ostatecznie pokrzywdzona wnosi o uchylenie orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP .

Do złożonego przez pokrzywdzoną odwołania nie odniósł się obwiniony r.pr. T. M..

Uczestniczący w posiedzeniu Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Główny Rzecznik Dyscyplinarny KIRP wniósł o utrzymanie w mocy orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP .

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych po zapoznaniu się wnikliwie z treścią zgromadzonego materiału dowodowego nie przychyła się do zarzutów podniesionych w treści odwołania złożonego przez pokrzywdzoną D. S.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, zgodzić należy się z oceną dokonaną przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP . Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie radca prawny T. M., został wyznaczony pełnomocnikiem z urzędu dla Pani D. S. w sprawie zawisłej przed Sądem Apelacyjnym, sygn. akt A ACa 625/20. Ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego potwierdziła, że obwiniony T. M. jako ustanowiony z urzędu pełnomocnik pokrzywdzonej nie dochował należytej staranności wynikającej z zawodowego charakteru działalności, poprzez zaniechanie złożenia w terminie wniosku o uzasadnienie orzeczenia z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie prowadzonej z udziałem pokrzywdzonej przed Sądem Apelacyjnym, co uniemożliwiło wniesienie zażalenia na zasądzone wyrokiem koszty, a nadto nie poinformował niezwłocznie pokrzywdzonej o wyniku tego postępowania. Ponadto, obwiniony nie zapewnił odpowiedniego zastępstwa w związku z niemożnością osobistego uczestniczenia w rozprawie w dniu 11 grudnia 2020 r., a zastępujący go pełnomocnik substytucyjny nie poinformował niezwłocznie obwinionego o przebiegu postępowania i wydanym orzeczeniu oraz niezłożeniu wniosku o sporządzenie uzasadnienia.

Opisane zachowanie obwinionego, potwierdzone zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, w tym obszernymi wyjaśnieniami obwinionego, wyczerpały znamiona czynu określonego w art. 12 ust. 1 KERP, który nakłada na radcę prawnego obowiązek wykonywania czynności zawodowych sumiennie oraz z należytą starannością uwzględniając profesjonalny charakter działania. Ponadto, zgodnie z art. 44 ust. KERP radca prawny, na żądanie klienta obowiązany jest informować go o przebiegu rozprawy i jej wyniku, a w szczególności o skutkach podejmowanych czynności procesowych.

Nie ulega wątpliwości, że niezłożenie w zawitym terminie wniosku o uzasadnienie orzeczenia, co skutkowało brakiem możliwości złożenia środka odwoławczego, stanowiło przejaw braku należytej staranności w działaniu profesjonalisty - radcy prawnego. A nadto, nie powiadomienie pokrzywdzonej właściwym czasie o zapadłym wyroku stanowiło również naruszenie przez obwinionego obowiązków wynikających z KERP.

Uwzględniając powyższe, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP wymierzył obwinionemu karę nagany, kierując się przy tym dyrektywami wymiaru kary, mając na względzie stopień zawinienia, sposób zachowania się obwinionego przed popełnieniem deliktu dyscyplinarnego, jak również fakt że nie był on wcześniej karany za przewinienia dyscyplinarne. Niewątpliwie kara nagany nie jest najbardziej dotkliwą karą w katalogu kar dyscyplinarnych określonym w art. 65 ust. 1 Ustawy o radcach prawnych, niemniej w niniejszej sprawie, mając na względzie wskazane powyżej okoliczności, zastosowanie kary bardziej dotkliwej nie było uzasadnione.

Odnosząc się do podniesionego zarzutu dotyczącego kary wskazać należy na stanowisko wyrażane w doktrynie, zgodnie z którym „Uchybienie z art. 438 pkt 4 kpk w zakresie dotyczącym rażącej niewspółmierności oznacza znaczną dysproporcję pomiędzy wymierzoną karą, środkiem karnym lub nawiązką a taką represją, która powinna być wymierzona, aby w odczuciu społecznym uznana została za sprawiedliwą. Nie każda więc nietrafność wymiaru środka represji karnej uzasadnia zmianę orzeczenia. Zarzut rażącej niewspółmierności jest zasadny wtedy, gdy kara, środek karny lub nawiązka wprowadzie mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, ale nie uwzględnia w sposób właściwy okoliczności dotyczących sądowego ich wymiaru (art. 53-56 kk). Zarzut ten może dotyczyć wyboru rodzaju kary, środka karnego, nawiązki lub innego środka albo ich wysokości, czy też niezastosowania np. instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary”. (Kodeks postępowania karnego, Tom II, komentarz pod red. dr Dariusz Drajewicz, wyd. CH Beck, rok. 2020).

Nie ulega przy tym wątpliwości, iż zastosowana przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP kara

nagany mieści się w katalogu kar dyscyplinarnych określonym w art. 65 ust. 1 Ustawy o radcach prawnych. Wymierzając wskazaną karę nagany Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP winien zatem zważyć, czy kara ta - choć mieści się w granicach określonych w art. 65 ust. 1 Ustawy o radcach prawnych - spełnia dyrektywy wymiaru kary określone w art. 53 § 1 i 2 kk w zw. z art. 74¹ Ustawy o radcach prawnych, zgodnie z którym: „§ 1. Sąd wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

§ 2. Wymierzając karę, sąd uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, zwłaszcza w razie popełnienia przestępstwa na szkodę osoby nieporadnej ze względu na wiek lub stan zdrowia, popełnienie przestępstwa wspólnie z nieletnim, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości, a także zachowanie się pokrzywdzonego.

Jak wskazuje się orzecznictwie (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29.07.2021 r., sygn. akt II AKa 225/20 „ Wyrażona w art. 52 § 1 KK zasada swobodnego uznania sędziowskiego oznacza, że sąd może swobodnie poruszać się w granicach wyznaczonych dolną i górną granicą zagrożenia karnego, niemniej jednak jego uznanie nie ma charakteru dowolnego, co oznacza, że sąd, podejmując decyzję, musi wziąć pod uwagę kilka dyrektyw, które de facto ograniczają jego swobodę w zakresie wymiaru kary. Zasada ta jest realizowana tym pełniej, im większą swobodę w zakresie wymiaru kary ustawa pozostawia sędziemu. Podkreślenie w ustawie swobody sędziowskiego uznania stanowi refleks konstytucyjnej zasady niezawisłości sędziowskiej i oznacza, że nikt i nic - poza samym sądem (i ustawowymi granicami) - nie może wpływać na rodzaj i wymiar kary. Ustawowe zagrożenie karą wyraża abstrakcyjne przekonanie ustawodawcy o granicach społecznej szkodliwości danego przestępstwa, nagminności tego rodzaju przestępstw oraz względach prewencyjnych w zakresie zapobiegania przestępstw i względach na społeczne oddziaływania kar przez ustanowienie odpowiednio wysokiej sankcji karnej. Ustawowe zagrożenie karą wyznacza pierwszy etap wymierzania kary wobec konkretnego sprawcy, gdyż sąd powinien w tej fazie zdecydować, czy orzec karę w granicach ustawowego zagrożenia, czy też nadzwyczajnie ją złagodzić lub obostrzyć ze względu na okoliczności czynu, właściwości i warunki

osobiste sprawcy, a także postawę oskarżonego i jego zachowanie po popełnieniu przestępstwa, w tym postawę procesową.”.

Zgodnie zaś z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27.09.2021 r. (sygn. akt II AKa 252/20 „Zarzut rażącej niewspółmierności kary jako zarzut z kategorii ocen zasługuje na uwzględnienie wówczas gdy pomiędzy karą orzeczoną przez Sąd I instancji a karą jaką należałoby orzec w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowo zastosowanych dyrektyw wymiaru kary, istnieje wyraźna, istotna, „bijąca wręcz po oczach” różnica. Oznacza to, że zarzut określony w art. 438 pkt 4 KPK zasługuje na uwzględnienie wówczas gdy spełnione są łącznie dwa warunki. Pierwszy z nich to wskazana wyżej, wyraźna, istotna różnica pomiędzy karą orzeczoną a karą jaką należałoby orzec w instancji odwoławczej, a drugi to stwierdzenie naruszenia przez sąd meriti dyrektyw wymiaru kary określonych w art. 53 KK, co może nastąpić poprzez pominięcie określonych okoliczności o charakterze obciążającym lub łagodzącym lub też nie nadanie tym okolicznościom właściwego znaczenia przy określaniu rodzaju i wymiaru kary wobec osoby oskarżonej.”.

Jak wynika z powyższego, dolegliwość kary wymierzanej obwinionemu powinna uwzględniać przede wszystkim stopień winy, społecznej szkodliwości czynu, a także cele zapobiegawcze i wychowawcze w stosunku do obwinionego. Okoliczności te zostały uwzględnione przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP przy wymiarze kary obwinionemu r.pr. T. M. W uzasadnieniu orzeczenia z dnia 18.11.2021 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wskazał przede wszystkim dotychczasową niekaralność, jako okoliczność łagodzącą.

Uwzględniając powyższe, w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego KIRP rozstrzygnięcie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w zakresie nałożonej na obwinionego kary dyscyplinarnej nagany jest słuszne i zgodne z treścią prawidłowo zgromadzonego materiału dowodowego, a tym samym odpowiada obowiązującemu prawu.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny prawidłowo orzekł również w przedmiocie kosztów postępowania dyscyplinarnego, którymi obciążył w całości obwinionego.

Z uwagi na powyższe, Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, na podstawie art. 74¹ ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 437 § 1 kpk, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie. Jednocześnie, zgodnie z art. 626 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk w zw. z art. 70⁶ ust. 2 zd. 2 Ustawy o radcach prawnych, koszty postępowania odwoławczego w niniejszej sprawie pokrywa Krajowa Izba Radców Prawnych.

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak na wstępie.